

Петрів батіг

Антоніна Гармаш-Литвин

Розказують люди, що в одному селі жила колись дівчина. Дуже привітна, лагідна, ласкава. На вроду звичайнісінька собі, а серцем чуйна і добра. Сумувала, бо обранець її серця не помічав дівчину, не звертав уваги. Одного дня блукала вона лісом, сумовита і печальна. Очі вбирали веселки барв лісових, пестили строкату ризу лісових галявин. Сіла над лісовим джерельцем. Солоні краплини одна за одною падали в воду... Та й полинула пісня:

*Чи я не хороша,
Чи я не вродлива, –
Тільки й доганоньки
Що я нещаслива...
Чи я не хороша,
Ой, чи ж я не красна?
Тільки й доганоньки, –
Що доля нещасна...
Ой, доле ж, моя доле
Чом ти не така,
Чом ти не така,
Як доля людська?*

Припала, плачучи, до землі... І за хвилю нічого не стало чути... А з трави піднялася зелена стеблинка з ніжними бруньками...

Простували лісом хлопці. Гомінкий гурт заводив жартів та пісень. Найвеселіший серед них, ставний та вродливий Петро, безжурно всміхався до сонця... Біля джерельця зупинився, зчудовано роздивлявся незнайому стеблинку. І раптом на тій билинці розкрилися бруньки, з них визирнули дві блакитні квітки з ніжними пелюсточками. Скрикнув Петро, вхопився за груди. Наполохалися друзі, кинулись до нього. А він дивився й дивився на квіточки і стогнав, як від лютого болю. "Що з тобою?" – питали. "Ой, ніби батогом шмагають моє серце!" А очі не міг відірвати від блакитного цвіту, що сумно зоріли до нього. Побачили хлопці дивні квіти, зчудовано розглядали....

Взяли Петра попід руки і повели додому, але він вирвався, ще раз підійшов до квітів. "Ой, батогом... батогом по серцю?! Що ж це таке?" – і впав непритомний...

Ніколи Петро не звертав уваги на скромне просте дівча, що так закохано дивилось блакитними очима на нього... Ще й насміхався: "Диви яке, а туди ж..." А тепер ті квіти дивились, мов очі дівчини, але чому так боляче серцю... Глянув на ніжні квіти, а вони враз, мов очі слізьми, налили росою і скапували раз-по-раз у траву. Ще гірше стало Петрові, а чому, ніяк не міг зрозуміти... Пішов додому, ледве діждав вечора, щоб на

гулянці побачити те дівча. Заглянути в ті очі, що так його кликали і благали...

Але дівчини не було. Не прийшла вона і на завтра і позавтра... Зникла... Батьки тільки й знали, що пішла до лісу гуляти... Пішов Петро знову до того джерельця: на зеленій стеблинці квіток не було – відцвіли... Та лиш нахилився хлопець, як розкрилися нові дві бруньки і глянули йому в душу ті самі блакитні оченята. Як і перше, застогнав Петро. Боляче оперезало серце. А йти від цвіту не хотів. Сидів, німіючи від болю і незрозумілої пекучої туги безповоротної втрати... А з двох блакитних квіток зоріли очі дівчини і тихо плакали...

Занеміг Петро, затужив і зліг. Ледве пережив зиму. А весною, кволий і блідий, вирушив до лісового джерельця. Ніжна стебелінка, ніби й не було зими, підвела до сонця свої блакитні квіточки. Глянув Петро у ті квіткові очі, скрикнув і впав долі. Там і знайшли його друзі. А до чола йому схилялася стебелінка із двома блакитними квіточками. І капали з неї одна по одній сльози... І назвали друзі ті незнайомі квіти Петровим батогом... А коли поховали Петра, то небавом на його могилі виросло багато таких квітів. І дізнались люди, що зцілюща то рослина: лікує від потаємної недуги. А ще кажуть старі люди, що зветься та квітка не Петрів батіг, а Небоок; бо блакитний колір такий же, як в погожого неба, або ще Дивоок, бо творить дива. Він може нерозділене кохання зробити взаємним...